

หลักฐานประกอบตัวชี้วัดที่ 2.2.2 Data Management & Knowledge Management
ระดับความสำเร็จของการถ่ายทอดตัวชี้วัดระดับหน่วยงาน/กลุ่มงานสู่ระดับบุคคล
กิจกรรม“ถอดบทเรียนรายบุคคล” ของบุคลากรศูนย์อนามัยที่ 6
“เคล็ดไม่ลับ กับการทำงานอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ”

ส่วนที่ 1 : รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ถอดบทเรียน

- 1.1 ชื่อ - สกุล : นายสิทธิทัศน์ ผาณิบุศย์
- 1.2 กลุ่มงาน : พัฒนออนามัยสิ่งแวดล้อม
- 1.3 รับผิดชอบงาน : อนามัยสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 : รายละเอียดเกี่ยวกับการถอดบทเรียน

2.1 ชื่อเรื่อง:ถอดบทเรียนเรื่อง : “ประสบการณ์การทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม”

จากประสบการณ์การทำงานของข้าพเจ้า ตั้งแต่ พศ 2530 จนถึงพศ 2563 เป็นเวลา 30 ปี ได้ผ่านประสบการณ์พัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในยุคแรกที่ข้าพเจ้าทำงานเป็นยุคของการพัฒนาประเทศ ในบริบทของงานสมัยนั้น มีศูนย์สุขภาพเป็นหน่วยงานกรมอนามัยในภูมิภาคเป็นตัวขับเคลื่อนงานเพื่อยกระดับการสุขภาพของคนไทย เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยที่ยังล้าหลังในด้านสุขภาพพื้นฐาน อันได้แก่ การมีส้วมใช้ ซึ่งบริบทชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องไปปลดทุกข์ในป่าหรือชุดหลุมฝัง ส่วนในเรื่องน้ำดื่มน้ำใช้ ชาวบ้านต้องพึ่งพาอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำใต้ดิน น้ำบาดาล และ น้ำฝน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำและมีการขาดแคลนน้ำ และในหมู่บ้านมีระบบน้ำประปาใช้น้อยมาก ส่วนในเรื่องการบริโภคอาหาร ชาวบ้านบริโภคอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น อาหารสุกๆดิบๆ ภาชนะไม่ถูกต้อง สาเหตุเหล่านี้ล้วนเอื้อต่อการแพร่ระบาดของเชื้อโรคระบบทางเดินอาหาร กระทบต่อระบบสุขภาพของประชาชนอย่างมาก ซึ่งการทำงานเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมดังกล่าวให้สะอาด ในช่วงแรกนั้นจะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์ องค์กรของสหประชาชาติ และภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด อันได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก โดยในส่วนของกรมอนามัยมีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์เพื่อการเฝ้าระวัง สื่อสารชนิดต่างๆ สู่ระดับจังหวัด เน้นการทำงานร่วมกัน และการติดตามผลงาน การขับเคลื่อนงานเน้นในลักษณะของการวางแผนร่วมกันในเครือข่ายต่างๆ การฝึกอบรมสาธิตเครือข่ายระดับต่างๆ การออกหน่วยสุขศึกษาโดยการฉายภาพยนตร์ให้ความรู้เรื่องอนามัยที่ดี มีการฉายภาพยนตร์ การแจกยา และสื่อต่างๆ (ซึ่งเป็นเทคนิคการดึงประชาชนให้เข้ามาร่วมฟังองค์ความรู้) งบประมาณในการสร้างสิ่งสาธิตประเภทต่างๆ ได้แก่ ส้วม ถังกรองน้ำ ถังเก็บน้ำฝน ระบบประปาหมู่บ้าน และภาชนะอุปกรณ์ครัว ส่วนใหญ่จะสาธิตในโรงพยาบาล สถานีอนามัย โรงเรียน บ้านและวัด นอกจากนี้ยังมีการสร้างเครื่องมือขับเคลื่อนในระดับชุมชนคือ อบรมแม่บ้านสุขภาพ

อาหารและช่างสุขภัณฑ์หมู่บ้าน การก่อตั้งกองทุนสุขภาพตำบลหมู่บ้าน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน สำหรับการพัฒนาในเขตเมือง มุ่งเน้นในการพัฒนาด้านการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เทศบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทั้งในด้านวิชาการ ด้านกฎหมาย งานวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์และการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์ พอเข้ายุคที่สองของการพัฒนางานได้ปรับเปลี่ยนเป็นการพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานที่พัฒนาขึ้นการศูนย์สุขภาพตำบล การพัฒนามุ่งเน้นการใช้กฎหมาย ได้แก่ พรบ การสาธารณสุข พศ 2535 มุ่งเน้นการพัฒนาเครือข่ายการทำงาน ได้แก่ เทศบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ มุ่งเน้นการพัฒนาห้องแลปปฏิบัติการ ให้ภาคีเครือข่ายมีความสามารถในการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์มากขึ้น และให้การสนับสนุนยืมใช้ในพื้นที่ การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการดูแลประปา การเฝ้าระวังคุณภาพอาหารและน้ำ ด้วยตนเอง มีกระบวนการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย มีข้อมูลไว้ชี้เป้า และมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภาคีเครือข่าย ตลอดการติดตามผลงานและการใช้งบสนับสนุนตามแผนที่ร่วมกันวางไว้ ในยุคนี้ทำให้ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเป็นอย่างสูงในการขับเคลื่อนงาน และการบริหารจัดการค่อนข้างง่าย ส่วนในยุคหลัง เนื่องจากมีการถ่ายโอนอำนาจแบ่งกระทรวงใหม่ ทำให้กรมอนามัยเหลืออยู่เพียงศูนย์เดียวคือศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ทำให้ไม่มีงานอนามัยสิ่งแวดล้อมเด่นชัดในระดับศูนย์ และ ทำให้งานอนามัยสิ่งแวดล้อมหายไปจากการทำงานของภาคีเครือข่าย จึงเป็นช่วงที่ยากในการขับเคลื่อนงาน ตลอดจนภาคีต่างๆมีการเปลี่ยนถ่ายย้ายงาน งบประมาณในการสนับสนุนเครือข่ายหายไป ไม่มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรงในระดับพื้นที่ ต่อมาได้จัดตั้งกลุ่มงานในระดับศูนย์และจังหวัดขึ้นมาใหม่ แต่ก็ค่อนข้างยากในการขับเคลื่อนงานเพราะขาด คน เงิน ของ ในการบริหารจัดการในทุกระดับ จนในปัจจุบันงานอนามัยสิ่งแวดล้อมเริ่มมีความสำคัญหลายงานได้เป็น KPI ของกระทรวง กลายเป็นช่วงทองในการพัฒนางานพื้นฟูงานขึ้นมาใหม่ในทุกๆด้าน

2.2 ปรัชญา หรือ ทศนคติ ในการปฏิบัติงาน :

ยึดถือความถูกต้อง รักเพื่อนร่วมงาน

2.3 สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน

สิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้ในการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม จะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ทุกระดับไม่สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยต้อง มีข้อมูลชี้เป้า การสร้างและมีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งทั้งภายในภายนอก การมีและใช้องค์ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มสมรรถภาพในการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ในการเฝ้าระวังคัดกรองสิ่งแวดล้อม การศึกษา และ การใช้เครื่องมือขับเคลื่อนงานเป็น ได้แก่ คสจ คสอ. EHA ชมรมอนามัยสิ่งแวดล้อม ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกระดับ

2.4 เรื่องประทับใจจากการปฏิบัติงาน

ประทับใจเพื่อนร่วมงานในการทำงานเป็นทีม และภาคีเครือข่ายในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน

ความคิดเห็นหัวหน้ากลุ่มงาน.....

.....

.....

ลงชื่อ..... นพ. ใส.....

(นายพนิต โสเสถียรกิจ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๖

ความคิดเห็นผู้อำนวยการศูนย์.....

ดิฉัน

สามารถมาเรื่อง ทพ. ปรวิ. วัสนุมาศ ทักษะ จาก กทม. ใหม่น

๕ มุมมอง ขตผ. ปรุงรส

ลงชื่อ..... นพ. ใส.....

(นายพนิต โสเสถียรกิจ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)

ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๖